

De klokkenluider van Aduvares

Een ode aan de vrouw en een vrouwelijk heelal

Roman

Gilbert Keyzer

®

Gilbert Keyzer

Alle personages in deze roman zijn product van de fantasie van de schrijver. Iedere overeenkomst met bestaande dan wel overleden personen berust op toeval.

Het zwaard van Christus

Het collectief tegenover hem werd gevormd door zijn manager, de chef personeelszaken en een reorganisatie adviseur, waarvan hij de naam na het handen schudden onmiddellijk weer vergat.

Aan de gezichten kon Maarten Pragtman al zien wat hij te horen zou krijgen. Het was hem alsof hij zo dadelijk voor een rechtbank of onderzoekscommissie zijn werknemerschap zou moeten rechtvaardigen. Maar de aanzegging tot ontslag die hij had verwacht bleef achterwege. Hij kreeg de keuze: in dienst blijven, voor een beduidend lager salaris en met een takenpakket dat grotendeels uit data-invoer zou gaan bestaan, of met ontslag gaan, waarbij hij zeven maandsalarissen mee zou krijgen. Daarnaast had hij een sollicitatietraining mogen volgen en zou hij eventueel een in gunstige bewoordingen opgesteld getuigschrift ontvangen.

Zeven jaar had hij voor deze zorgorganisatie gewerkt.

Zijn beoordeling, enkele maanden daarvoor, was ruim voldoende tot goed uitgevallen. De centrummanagers die hij met de begroting en exploitatie ondersteunde, waren over het algemeen tevreden over hem. Hij had meer dan voldoende werk. Wie dat werk zou overnemen, kreeg hij niet te horen. Hoogstwaarschijnlijk zouden zijn taken versnipperd worden onder collegae.

Ik ben te oud voor ze geworden, dacht hij. Maarten wist dat de gemiddelde leeftijd van het personeel hoger lag dan het landelijk gemiddelde voor deze branche. Met bittere ironie herinnerde hij zich, dat hij nog niet eens zo lang geleden het management geadviseerd had, om door selectief aannamebeleid de gemiddelde leeftijd van het personeel omlaag te brengen.

De leden van het collectief zetten strakke, afkeurende gezichten op. Kortgeleden had hij ze in het voorbijlopen bij een receptie zien staan, vrolijk lachend, waarbij de chef personeelszaken, een vrouw, een hand op de schouder van zijn manager had gelegd.

Ik ben de tegenstander, de vijand zelfs, wist hij.

Maarten achtte zich echter kansrijk voor een nieuwe baan. Bovendien hingen de gevolgen van de reorganisatie voor zijn werkplezier hem danig de keel uit. Hij verklaarde met ontslag te willen gaan.

Het collectief slaagde er niet in de opluchting te verbergen. De personeelsfunctionaris glimlachte en stak haar hand over het bureau heen naar hem uit.

Maarten negeerde haar. Hij stond op en verliet zonder groet het kantoor.

Maarten probeerde zijn ruime restant aan vakantiedagen tot aan zijn ontslag op te nemen, maar daar kreeg hij van zijn manager geen toestemming voor.

Alhoewel Maarten weg kon, werd er toch nog werk van hem gevorderd, omdat blijkbaar niemand het snel van hem over kon nemen.

Zonder een overdracht op te stellen zat hij zijn dagen bij de zorgorganisatie uit, op een laag pitje zijn werkzaamheden uitvoerend.

Hij was blij met zijn beslissing. Sinds de aankondiging van de reorganisatie bespioneerde men elkaar, om erachter te komen wie er zou worden uitgetrapt, want er waren ook gedwongen ontslagen aangekondigd.

Een van roddels en achterdocht vergeven sfeer kwam in het hoofdkantoor te hangen.

Dit kantoor bevond zich slechts op een kwartier fietsen bij zijn flat vandaan.

Als het hem zou lukken een andere baan te vinden, zou het wel weer de stad Amsteldrecht worden, dertig tot veertig kilometer reizen. Met walging voorzag hij hoe hij zich vijf dagen per week tussen andere forensen in een reeds overvolle trein zou moeten werken.

Het afscheidsdineetje, met zes van zijn ex-collega's, had hij bijgewoond alsof hij droomde. Hij had geprobeerd het woord te nemen voor een afscheidsspeech

Het gezelschap had niets gemerkt. Er werd uitgebreid gesproken over alle anderen die al dan niet gedwongen met ontslag waren gegaan. Maartens woorden leken te verwaaien, doofden nutteloos zwevend uit boven de tafeltjes.

Was er iets zinlozer te verzinnen dan afscheidsdinertjes?

Op straat, voor de deur van de bistro, nam hij handenschuddend afscheid van hen. Zijn brillenglazen raakten bespat met regenwater. Een ex-collega trachtte hem te omhelzen. Hij hield haar met gestrekte arm op afstand. Hij zag haar blik, aanvankelijk verbaasd, snel verharden, draaide zich van het groepje af en bewoog zich als een snelwandelaar bij hen vandaan, in de richting van zijn fiets.

De straatstenen glommen van de regen. Er vielen nog slechts enkele druppels.

Zou Pon al naar bed zijn, vroeg hij zich af. Bedachtzaam fietste hij over pad en viaduct huiswaarts. Zwarte, goudgerande wolken hielden de ondergaande zon verborgen.

Met een beetje geluk hoof ik de WW niet in, overwoog Maarten.

Drie sollicitatiegesprekken stonden voor de komende week in zijn agenda.

Hij zou volgend jaar vijftig worden. De door de zorgorganisatie ingehuurde cursusleider die zijn sollicitatietraining op Maarten en zijn lotgenoten had losgelaten, had talrijke malen nadrukkelijk verklaard dat zij niet kansloos waren. Bovendien was leeftijdsdiscriminatie verboden. Dus ben ik kansloos, gezien mijn leeftijd, dacht Maarten. En inderdaad. Hij vroeg ernaar en kreeg als antwoord dat men boven het veertigste levensjaar vrijwel niet meer aan de slag kwam.

Onmiddellijk hierna, alsof het een bagatel betrof, was de man doorgedenderd.

'Het gaat erom hoe je het spelletje speelt, dames en Heren', had hij georeerd.

'Je moet een netwerk opbouwen, recepties bezoeken, borrels aflopen. Uiteraard niet zeggen dat je werkloos bent! Natuurlijk niet! Als ze je erom vragen, verklaar je gewoon dat je tussen twee opdrachten inzit!'

De cursusleider leek zichzelf nog te geloven ook.

Een netwerk opbouwen scheen je via sociale media te moeten doen. En als men je eenmaal kende, bijvoorbeeld na het moment dat je werd begroet als je een

receptieruimte was binnengewandeld, dan zou je bij gelegenheid in een veelbelovend kringetje kunnen laten vallen, dat je die ene opdracht wel interessant vond. Ik wil er wel eens naar kijken, was dan de meest tactische opmerking. En dan visitekaartjes uitwisselen uiteraard.

‘Dus niet te gulzig, dames en heren! Vooral niet te gretig! Laat ze maar denken dat jij hen een plezier doet in plaats van omgekeerd!’

Die cursus had hem niet geholpen, hem zelfs aan het twijfelen gebracht over zijn kansen op de arbeidsmarkt.

De cursusleider had het zelfs bestaan Maarten op diens uiterlijk aan te spreken. Dat baardje en die snor moesten eraf, vond de man.

Als we zo gaan beginnen, dan kan die hele kop van jou wel vervangen worden, dacht Maarten.

Geen werk. Thuiszitten bij Pon, die slechts enkele uren per week bij een Thais restaurantje om de hoek werkte.

Bijna iedere dag kwam ze aan zijn hoofd zeuren hoe graag ze met hem naar Thailand wilde verhuizen. Op zijn talrijke malen gestelde vraag, wat hij daar dan zou moeten uitvoeren, wist zij nooit een antwoord. Hij was ervan overtuigd nooit toestemming te krijgen om daar te mogen werken. Verder dan illegaal bordenwasser zou hij niet komen.

Maarten voelde vrijwel niets meer voor haar. Zij verveelde hem ongehoord. Een gesprek met haar voeren putte hem al snel uit. Zij sprak, afgezien van haar moedertaal, een zo sterk verbasterd Engels, dat het wel een nieuwe taal leek. Daarnaast kende zij enkele woorden Nederlands, zonder dat zij die tot verstaanbare zinnen kon samenvoegen.

De moed om haar de taal te leren of om haar op straat te zetten ontbrak hem.

Zij hadden elkaar ontmoet via internet. De foto van een jonge Thaise vrouw, als een fotomodel, die een perfect gebit bloot lachte. In werkelijkheid bleek zij belangrijk ouder en vertoonden haar tanden zwarte vlekken. Haar gelaat zat vol pokputjes.

Maarten had zelf een foto geplaatst, waarop hij nog lang geen negenenveertig jaar oud was. Op Schiphol hadden zij elkaar dan ook aanvankelijk niet herkend.

Op onhandige wijze hadden zij hun teleurstelling in aandacht voor de ander geprobeerd te verbergen.

Pon had zich bijzonder vriendelijk gedragen.

Op doortastende wijze had zij het initiatief tot hun relatie genomen, door hem slechts enkele minuten nadat zij zijn flat waren binnengelopen, mee te tronen naar zijn slaapkamer, alwaar zij hem op geroutineerde wijze van zijn kleding ontdeed, haar jurkje over haar hoofd heen schoof en in het laatje van zijn nachtkastje op zoek ging naar een condoom. Verlegen als hij was, had hij zich met plezier door haar laten overrompelen. Zij had een fraai lichaam getoond. Nadat hij aan haar aanwezigheid en haar lichaamsgeur gewend was geraakt, begon hij zich te ontspannen.

Zij bleek over een zorgzaam karakter te beschikken en had geen behoefte aan de pincode van zijn bankpas of creditcard.

Masseren kon zij als de beste. De hardhandigheid van de traditionele Thaise massage beviel hem niet, zodat zij hem met warme olie behandelde.

Zij begon over hem heen te lopen, overlaadde de flat met kussentjes en bladgouden prullen en bepaalde wat en wanneer er gegeten werd. Iedere vakantie van Maarten brachten zij, omdat zij dat zo wilde, in Thailand door. Pon hield de flat brandschoon. Aan haar poetsen en boenen leek nooit een einde te komen. Haar voetjes maakten pletsende geluiden tijdens het dweilen van de plavuizen vloer. Zij droeg binnenshuis niets anders dan een van zijn mouwloze T-shirts. 's Winters draaide zij de thermostaat naar vijftientig graden.

Met enig geluk slaapt zij, dacht Maarten. Het ontbrak hem aan de energie om een poging te wagen, haar uit te leggen dat hij tussen twee banen inzat, zoals hij van de cursusleider te horen had gekregen.

Enkele zware druppels petsten op zijn hoofd.

Het flatgebouw, waarvan hij de bovenste etage huurde, stond in een reeds half afgebroken woonwijk en werd aan twee aansluitende zijden omgeven door de muren van een leegstaande fabriek.

Maarten borg zijn fiets op in de berging, ging de centrale hal binnen en nam de lift naar negenhoog. Hij ontsloot de voordeur en hoorde meteen haar schelle gekwetter. Ruim tweehonderd euro per maand spendeerde zij aan telefoongesprekken met haar moeder, overige familie en vriendinnen in Thailand. Maarten zuchtte bij het vooruitzicht aan haar uit te moeten leggen dat hij nu toch echt zonder werk zat. Hij wist dat zij er geen minuut minder om telefoneren zou.

Misschien verlaat zij me wel. Wie wil er nu een arme man? Zij is naar mij toe gereisd vanwege mijn welvaart, mijn rijkdom, mijn pensioenen. Het valt me nog mee, dat zij me aardig vindt.

Het was heet in de flat. Over de radiatoren had Pon vochtige handdoeken gehangen. Zij zat op haar knieën op een driezitsbank. Haar spraakwaterval begeleidde zij met driftige handgebaren. Zij zag hem, maakte een kushandje en kwetterde door.

Maarten kleepte zich tot op zijn ondergoed uit en kwakte zijn kleding de donkere slaapkamer in.

Ik zou haar in elkaar kunnen slaan. Met de vlakke hand, zodat er geen blauwe plekken of botbreuken ontstaan. En wat dan? Misschien neemt ze wel wraak als ik slaap en snijd ze mijn edele delen eraf, voordat ze naar Thailand vlucht.

Nog nooit had hij haar, of enig andere vrouw, fysiek dan wel verbaal gewelddadig bejegend.

Maarten liep het keukentje in en haalde een blikje bier uit de ijskast. Met het blikje tegen zijn voorhoofd gedrukt veegde hij de damp van het keukenraam. Het regende nu fors. Afgetekend tegen een vale hemel schudden boomtakken in de wind. Aan de

horizon vertakte de bliksem zich boven de silhouetten van flats en bedrijfspanden. Regenwater kletterde tegen het raam en liep in onregelmatige straaltjes over het glas.

Met een laatste kreet sloot Pon haar gesprek af. De daaropvolgende stilte leek te zoemen. Zij kwam de keuken in en omhelsde hem, drukte zich tegen hem aan.

Hij zette het blikje op de aanrecht, trok het shirt dat zij droeg omhoog en legde zijn handen op haar billen.

Zou zij begrepen hebben dat ik zonder werk zit? Probeert ze me te troosten?

Zij nam hem bij de hand en troonde hem mee naar de slaapkamer, trok zijn ondergoed uit. Zoals gebruikelijk flitste even later haar tongetje zijn mond in en uit, alsof hij met een reptiel in bed lag.

Nadat hij het condoom in het pedaalemmertje van de badkamer had laten vallen en zich had gereinigd, kwam zij bij hem liggen. Hij had het te warm en duwde haar zachtjes bij zich vandaan. Pon draaide zich van hem af en krulde haar lichaam tot foetushouding.

Ik behandel haar als een sloof. Ik ben een slecht mens, dacht Maarten. Maar waarom zou ik een goed mens worden? Gaat het met slechte mensen niet altijd beter, zoals wordt beweerd?

Voordat hij in slaap viel, nam hij zich echter voor haar vriendelijker te behandelen, omdat hij opzag tegen een leven zonder haar.

Het eerste sollicitatiegesprek vond plaats bij een hoofdkantoor van het leger van de Heer in het noorden van Amsteldrecht. Tijdens zijn jeugd had Maarten katholiek onderwijs in België moeten volgen, zodat hij zich in zijn sollicitatiebrief als christen durfde te presenteren. In werkelijkheid was hij nooit gelovig geweest. Zijn atheïstische ouders hadden de katholieke dorpsschool school voor hem uitgezocht, omdat hij op de rijkslagere school door leraren mishandeld was.

Als kind hadden klassenleraar en pastoor hem doodsangst aangejaagd door hem met hel en verdoemenis te bedreigen nadat hij op een zondagochtend niet ter kerke was verschenen. Schreeuwend had hij zich die nacht onder laken en deken verscholen, want de Duivel kwam hem halen. Enkele jaren later had hij met verbijstering de in het oude testament beschreven genocides doorgelezen.

Massamoorden, uitgevoerd in opdracht van een sadistische, wraakzuchtige, immens slecht gehumeurde God. Kinderen die in het vuur werden geworpen. Het relaas over een dronken man die met zijn dochters naar bed ging.

Midden tussen al dat geweld las hij over Mozes, die met de tien geboden de berg was afgekomen. Gij zult niet doden, luidde een dezer geboden. De inconsequenties, de foute verwijzingen van het nieuwe naar het oude testament en de geforceerde wijze waarop voorspellingen uit het oude testament in het nieuwe testament tot uitkomst werden gebracht in aanmerking genomen, begreep hij niet hoe het mogelijk was dat deze teksten het leven van miljarden mensen had bepaald en nog steeds bepaalden.

Nee, hij had niets met dit geloof, met geen enkel geloof. Het betekende in dit geval wel een baan en wellicht een vaste aanstelling. Hij nam zich al voor om, mocht de baan de zijne worden, geen discussies met collegae over geloofskwesties aan te gaan en op kantoor nooit te vloeken.

Hij hield snor en baardje, waarvan hij die ietwat vlassige uitgroei met een nagelschaartje bestreed. Men moest hem maar nemen zoals hij verscheen, vond hij. Pon had hem in haar warrige koeterwaals duidelijk kunnen maken dat hij haar met die gezichtsbeharig deed denken aan één van de drie musketiers. Welk van de drie wist hij zich niet te herinneren. Het was een van de talrijke films geweest die zij gezamenlijk hadden bekeken, in elkaars armen op de tweezitter.

Met een kort gezoem draaide de voordeur op een kier. Maarten beklom een trappenhuis naar de tweede verdieping.

Even later zat hij tegenover een vriendelijke, oudere man in officiersuniform en een jonge vrouw in burger, die zich als personeelsfunctionaris voorstelde.

Meteen vroeg de officier hem naar zijn geloof.

‘Zoals ik in mijn brief heb beschreven, heb ik een katholieke opvoeding genoten. Later ben ik het geloof meer in het algemeen, dus over de verschillende Christelijke stromingen heen, gaan bezien. Ik ben daarna een tijd wat minder in de Here geweest, maar door eigen Bijbelstudie voel ik mezelf meer in de Here dan ooit.’

Maarten vertelde desgevraagd nog het een en ander over zijn competenties. Hij liet het getuigschrift van zijn vorige werkgever zien. Het gesprek kende een voor hem verassend snel einde. Voor hij het wist stond hij weer op het pleintje. Maarten keek omhoog naar de verlichte vensters op de tweede verdieping. Hij zag niemand en kon zich niet voorstellen dat hij daar ooit werkzaamheden uit zou voeren.

Dit wordt dus niks, hield hij zich voor. Misschien wel beter ook.

De andere gesprekken verliepen ronduit slecht. Maarten kon het gebrek aan interesse bij zijn gesprekspartners al na enkele minuten voelen. Het nauwverholen dedain. Woorden, tot zinloze zinnen aaneengeregen, in een wederzijds stug doorgezette komedie. Heeft u nog vragen? Wij kijken terug op een interessant gesprek. Dank u en misschien tot ziens. U hoort nog van ons. Uiterlijk vrijdag nemen wij contact met u op. Tot zijn verbazing echter werd hij uitgenodigd voor een vervolgesprek bij het leger.

Opnieuw sprak hij met de officier en de personeelsfunctionaris, waarna het onderhoud naadloos in een arbeidsvoorwaardengesprek overging.

Assistent controller voor zesendertig uur per week in schaal tien. Dat was een salarisgroep lager dan bij zijn vorige werkgever. Het kon hem weinig schelen.

Hij ondertekende ter plekke de arbeidsovereenkomst en kreeg een exemplaar mee.

Pon had wel degelijk in de gaten dat hij met ontslag was gestuurd, want zij vroeg hem haar zijn arbeidsovereenkomst uit te leggen, waarna zij vreugdekreetjes uitstootte en hem uit eten nam naar het restaurantje waar zij zelf werkte.

Even later stond zij tussen wit gemutste vrouwen te kletsen in het open keukentje, telkens naar hem zwaaiend en hem kushandjes toewerpend. Kookdampen hingen boven de fornuizen, alsof er in een stoomcabine werd gewokt.

Maarten had zo graag eens iets anders gegeten dan Thais. Zelfs in zijn broodtrommeltje vond hij uit rijst, kip en currypasta bestaande etensresten, die hij in de magnetron bij zijn werkgever opwarmde. Eten weggooien was zonde, zo hadden zijn ouders hem en haar ouders haar geleerd.

Hij parkeerde zijn auto op het pleintje achter het stafkantoor. Hij zag licht branden achter de ramen op tweehoog en belde aan. Na geruime tijd zoemde de intercom. Hij noemde zijn naam en werd binnengelaten. Men ontving hem vriendelijk. Zijn voorganger, een interim controller, werkte hem die dag in. Het viel Maarten al snel op dat de crediteurenadministratie en de cliëntenadministratie twee vrijwel geheel gescheiden eenheden vormden, waarbij systemen werden gebruikt die geen gegevens met elkaar konden uitwisselen. Het gevolg hiervan was dat de meeste mutaties tweemaal handmatig dienden te worden ingevoerd en vervolgens eveneens handmatig, ter controle en vereffening, in een werkblad dienden te worden geklopt, waarna in beide programma's correctieposten werden ingevoerd. De afdeling werd gecoördineerd door een vrijwel immer grijnzende jongeman, een teamleider waarvan bekend was dat hij 's morgens in de bus naar zijn werk in de bijbel stond te lezen. Waar hij echter ook om bekend stond betrof zijn grove, neerbuigende optreden tegen enkele oudere dames, die volgens hem te weinig werktempo vertoonden.

Na een week nam de interim controller afscheid. Maarten werd medeverantwoordelijk voor de kwartaal en jaarafsluitingen, de jaarrekening en de financiële rapportages.

Iedere maandagochtend verzamelden zich alle medewerkers van het stafbureau in een zaaltje. Op volgorde van achternaam las hierbij iemand een stukje uit de bijbel voor, hetgeen dan als thema voor de komende werkweek werd benoemd. Tot zijn schrik zag Maarten zijn naam op de lijst staan voor de komende maandag, over een week. Hij sprak de coördinator erover aan, die hem echter doorverwees naar de officier, die als locatiedirecteur functioneerde. Diens vrouw werkte op het stafbureau als managementassistente. Maarten liep het directie gedeelte binnen, zag een deur openstaan en wilde doorlopen, maar werd door deze managementassistente terug gegild. Wat of hij niet dacht. Zij commandeerde hem naar een bankje, waarop hij ging zitten wachten. De locatiedirecteur heette hem vriendelijk welkom en nam hem mee naar een ruim kantoor. Aan de muur achter zijn bureau hing een reusachtig, door spotjes beschenen portret van een bebaarde en besnorde man in een rode mantel, die de ogen open en de handen gevouwen hield. Een bundel zonlicht, schuin uit de hemel stralend, zette het hoofd in een gouden gloed.

'Ik zou niet goed weten wat ik komende maandagochtend moet zeggen.'

De officier glimlachte soeverein, alsof hij al talloze onwetenden het goede pad op geholpen had. 'Stel je voor dat je iets uit het evangelie niet helemaal begrijpt. Dan kun je dat ter tafel brengen.' De glimlach ging over in een grijns. Maarten bedankte de directeur. Hij betwijfelde of hij een oplossing had aangereikt gekregen.

Aan het eind van de eerste werkdag liep Maarten naar zijn auto. Hij zag de directeur en zijn vrouw in een dikke SUV stappen. Zo'n auto zou hij zich waarschijnlijk nooit kunnen veroorloven, ondanks het bedrag dat hij van zijn vorige werkgever had meegekregen. Hij besloot om morgen na te kijken wat dit stel aan salaris uitbetaald kreeg.

Hiervoor kreeg hij voorlopig de kans niet. De volgende ochtend vroeg legde de coördinator een dikke stapel kettingpapier voor zijn neus. De loonjournaalpost. Het was de bedoeling dat Maarten alle mutaties regel voor regel in het systeem zou tikken. Hij was stomverbaasd. Het ging hier om duizenden boekingsregels.

'Wordt dit dan niet automatisch ingelezen?' vroeg hij. Nee, zo ver waren zij nog niet. Niet in staat dit te geloven bladerde hij door het papierwerk.

'Hoe is dit in godsnaam mogelijk?' Hij schrok van zijn eigen woorden. Dit was weliswaar geen vloek, maar hij had toch wel degelijk de naam van de allerhoogste ijdel gebruikt!

'Wij stellen dit taalgebruik niet op prijs in onze organisatie', sprak de coördinator teamleider afgemeten, hiervoor zijn schier eeuwige glimlach onderbrekend. Maarten verontschuldigde zich. Met de grootst mogelijke tegenzin begon hij regel voor regel het systeem in te tikken.

Om energie te sparen, begon hij in een laag tempo. Hij schatte dat deze klus hem minstens de rest van de week zou kosten, terwijl uiterlijk komende vrijdag zijn eerste kwartaalrapportage moest worden ingeleverd bij de directie. Die rapportage kon pas worden opgesteld als de loonjournaalpost in het systeem zat. Maarten tikte zich al snel een ongeluk. Al na enkele pagina's begon hij invoerfouten te maken, zodat de aansluiting met allerlei tussenrekeningen werd vernietigd. Het begon hem te duizelen. Zodanig liep hij erin vast, dat een assistent-accountant, die langsgesproken was voor een interimcontrole, hem helpen moest om alle grootboek en tussenrekeningen weer correct op elkaar aan te laten sluiten.

Het stafbureau werd bijzonder autoritair geleid. Een medewerker die de cliëntenadministratie uitvoerde, raakte overwerkt, hetgeen hij aan de directie duidelijk probeerde te maken. Omdat men niet naar hem luisterde, had hij hen duidelijk gemaakt het gevoel te krijgen tegen een muur te praten. Twee dagen later ontving deze medewerker van zijn werkgever een aangetekend schrijven, waarin werd aangekondigd dat indien hij nog eenmaal een dergelijke opmerking maken durfde, onmiddellijk schorsing en ontslaanvraag zijn deel zouden worden. Niemand durfde een idee of initiatief aan een leidinggevende door te geven. Maarten schatte dat indien het stafbureau optimaal van geschikte programmatuur en software gebruik zou maken, het

personeelsbestand met de helft kon worden verminderd.

Hij hield zich koest. Als hij deze baan verloor, zou hij misschien niet zo makkelijk meer aan de bak komen.

Maarten zag zich genoodzaakt de introductiedag voor nieuw personeel te bezoeken. Verzuim betekende dat de kosten voor die dag, bijna honderd euro netto, op zijn salaris zouden worden ingehouden. Even doorbijten dus. Hij reed naar een congrescentrum van het leger van de Heer en parkeerde vlak bij de ingang. In een ruime hal waren tafels opgesteld, waarachter een receptioniste de gasten opving. Hij meldde zich. Zijn naam werd genoteerd, hij kreeg een badge opgespeld. De hal liep vol. Jassen werden in de garderobe opgehangen. Vrolijke christenen begroetten elkaar. Een vriendelijke vrouw, die naast hem zat, begon een praatje. Om negen uur verschenen twee breedgebouwde kerels in colberts, die zich aan weerszijden van een dubbele deur opstelden. Een officier riep iedereen op om zich naar de ontvangstzaal te begeven. Als schapen dromde men tussen de bewakers door. Het zaaltje liep vol. Maarten schatte het aantal aanwezigen op minstens tachtig. De officier hield een toespraak. Hij stelde een man voor, die deze dag als coördinator zou optreden. Maarten vroeg zich af of zij aan het eind van de dag die grijns nog van hun tronie af zouden kunnen trekken. Het leek hem wel een tandpastareclame. Het programma voor de komende uren werd uitgelegd. Allereerst werd de kudde in subgroepjes opgedeeld, die in kantoortjes zouden worden afgezonderd. Aldaar was het de bedoeling dat men door het uitvoeren van een vraag en antwoord spel in groepsverband kubusjes opstapelde. Op de zijkanten van deze kubusjes stonden Bijbelteksten. De groep met het hoogste bergje zou als winnaar worden uitgeroepen. De leden van dit groepje zouden bijbeltjes in broekzakformaat ontvangen.

‘Halleluja! Prijs de Heer!’ riep de officier.

Met snelgroeiende paniek werd het Maarten duidelijk dat hem de kracht ontbrak voor deze dag. Dan die introductiedag maar betalen. Hij wilde ontsnappen, maar hoe?

Hij keek om zich heen. Bij de deuropening had een van de gorilla's zich opgesteld. Niet te snel in actie komen, hield Maarten zich voor. Timing is alles. De officier gaf opdracht tot opsplitsing in sub groepjes. Men zocht elkaar op. Hij glipte tussen de aanwezigen door. Aan de kleerkast bij de deuropening vroeg hij nederig of hij nog even naar het toilet mocht. Hij werd doorgelaten en stak de hal over. Boven de pisbakken in de sanitaire ruimte waren raampjes aangebracht, waar Maarten doorheen loerde. Hij zag het zaaltje leegstromen. De bewakers leidden de nieuwelingen naar de kantoortjes. Na enkele minuten werd het stil. Hij sloop de sanitaire ruimte uit en bleef om zich heen loerend staan. De vrouw, die van achter de tafels namen had genoteerd en badges had uitgedeeld, verliet haar plek om enkele laatkomers te verwelkomen. Dit was zijn kans! Hij schoot de garderobe in, wist snel zijn jas te vinden en zag dat de receptioniste de gasten naar de zaaltjes begeleidde. Zichzelf beheersend om niet te gaan rennen, wandelde hij de deur uit. Hij was ontsnapt!

Zuchtend van verlichting stapte hij in zijn auto.

Brutaalweg declareerde Maarten de volgende ochtend de door hem gereden kilometers voor de introductiedag. Zonder aarzeling zette de coördinator zijn handtekening op het formulier.

‘Hoe was je dag?’

‘Bijzonder inspirerend! Vooral het kubusspel vond ik erg leerzaam. Ik krijg het gevoel meer en meer in de Here te komen.’

Van de Bijbel had Maarten nooit veel begrepen. Het oude testament ging over genocide, uitgevoerd door het volk Gods, bevatte een pagina’s lange, nutteloze stamboom, een drijvende bijl, een God die zich gedroeg als een rancuneuze tiran, die Abraham bezocht en pannenkoeken te eten kreeg. Welke simpele ziel zou de duistere, verwrongen symboliek hierachter vermogen te doorgronden? Zat er wel enige symboliek achter, of betrof het hier vertaalfouten? Dat dit nou niet al die miljoenen christenen opviel en aan het denken zette! Het nieuwe testament vond hij althans toegankelijker. Hij smokkelde een bijbel mee naar huis en bladerde er de avond voordat hij een thema voor de komende week moest introduceren doorheen.

Pon kwetterde door de telefoon, waarna zij tevergeefs zijn aandacht probeerde te trekken.

Uiteindelijk, nadat zij met een ontevreden gezicht naar bed was gegaan, vond hij een geschikte vraag.

Nerveus ging Maarten zitten. Tafeltjes stonden in een vierkant in het zaaltje opgesteld. Collegae van het stafbureau stroomden binnen. De directeur en zijn alfavrouwkje gingen in het midden van een rij tafeltjes voor een verschuifbaar, aan de wand bevestigd bord zitten. Op dit bord stond het thema van de vorige week in grote, blauwe viltstift letters. Nadat bijna alle plaatsen waren bezet, vroeg de directeur om stilte en ging met gesloten ogen voor in gebed. Hierna stelde hij Maarten voor en gaf hem het woord. Maarten had weinig ervaring in het spreken voor groepen. Hij had wel eens gehoord dat je langs de mensen heen moest kijken, maar dat gold volgens hem alleen voor grotere auditoria. Hier bestond zijn gehoor uit ongeveer twintig personen. Het zweet brak hem uit. Hij keek de directeur aan en bedankte hem. Vervolgens gaf hij, geforceerd langzaam heen en weer kijkend, een korte introductie van zichzelf. Daarna sloeg hij de voor hem liggende bijbel open. Zijn mond was droog geworden. Zijn hart sloeg sneller, alsof hij aan het sporten was. Iedereen keek hem aan.

‘Ik wilde vanmorgen een thema voordragen in de vorm van een tweetal vragen.’ Hij keek de directeur aan, die minzaam knikte.

‘In Mattheus 10.34 las ik: *Denk niet dat ik gekomen ben om op aarde vrede te brengen. Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard. Want ik kom een wig drijven tussen een man en zijn vader, tussen een dochter en haar moeder en tussen een*

schoondochter en haar schoonmoeder; de vijanden van de mensen zijn hun eigen huisgenoten. Hoe kan ik dit in overeenstemming brengen met het beeld van de vredelievende Christus, die vertelt dat je iedereen, dus ook je vijanden moet liefhebben? Luidt niet een van de tien geboden dat wij onze ouders moeten eren?

Een beklemmende stilte viel na zijn woorden. Men keek elkaar vragend aan.

‘Het is tijdens de maandagochtend bijeenkomst niet de bedoeling dat we een discussie gaan opstarten!’ kefte het alfavrouwtje. Zij zag enigszins rood in het gelaat.

‘Ik ben niet alleen een beginnende collega, ik ben ook een herintredend gelovige.’ antwoordde Maarten. Jullie zijn allemaal al een stuk verder in de Here gekomen dan ik. Het zijn slechts vragen, zonder enige bijbedoeling.’

De directeur nam het woord. Op rustige, haast zalvende toon verklaarde hij dat Christus hiermee bedoelde, dat wij er ons op moeten voorbereiden omwille van ons geloof vervolgd te kunnen worden. Het geloof in onze verlosser werd vaak niet door alle gezinsleden aanvaard. Als gelovige kon je voor de keus worden gesteld tussen Christus en ongelovige familieleden.

‘Dus wat de Heer van ons verwacht is dat wij van onze ouders, broers, zussen en kinderen houden, ook al zijn ze ongelovig en weten we dat, terwijl wij na onze dood in de hemel komen, zij allen eeuwig zullen branden in de hel. Hoe is het voor gelovige ouders mogelijk om in de hemel voor eeuwig het volmaakte geluk te vinden, terwijl zij weten dat hun geliefde, maar ongelovige kinderen voor altijd aan de foltering van de Satan worden overgeleverd?’

Een intense stilte was het gevolg van deze woorden. Het alfavrouwtje opende haar mond, maar de directeur riep op tot gezamenlijk gebed, zodat Maarten tegen gezichten met gesloten ogen zat aan te kijken.

De directeur smeekte zijn hemelse opperbevelhebber om inzicht voor Maarten.

Tijdens de daaropvolgende dagen merkte Maarten dat men hem vermeid. Hij kreeg tijdens koffie en lunchpauzes steeds minder aanspraak. Meestal zat men in het zaaltje te lunchen en waren alle posities aan de tafels bezet, zodat hij slechts tussen de rug van een collega en de muur plaats kon nemen. Al snel bracht hij zijn lunchpauzes in een nabijgelegen cafetaria door, hetgeen althans de door hem verlangde variatie in maaltijden opleverde.

De kwartaalrapportage had hij een week te laat ingeleverd, hetgeen hem een reprimande van zijn coördinator opleverde. Alhoewel men zijn bijbehorende analyses als betrouwbaar leek te beoordelen, vreesde Maarten voor zijn vaste aanstelling, die hij na een jaar goed functioneren zou verkrijgen.

Het zwaard van Christus hangt aan een dun paardenhaar boven mijn hoofd, dacht hij.

Na een woordenwisseling met de coördinator over de locatie alwaar gesprekken over de begroting gehouden dienden te worden, verliet Maarten op zekere dag het stafkantoor.

Op de bovenste trede van het trappenhuis trof hij een hem inmiddels bekende dakloze en zijn begeleidster aan. Zij zaten tegen elkaar aan. De dakloze hield de handen voor het gezicht, terwijl zij haar arm om hem heen had geslagen en troostende woorden sprak.

Getroffen door dit tafereel vergat Maarten zijn boosheid.

Eenmaal in de auto op weg naar zijn afspraak kwam het onaangename gesprek hem weer voor de geest.

Alsnog humeurig geworden, parkeerde hij enkele minuten later voor een kindzorghuis. Hij stapte uit, trok zijn schoudertas tevoorschijn en ging een oud, aan een gracht gelegen gebouw binnen.

Maarten passeerde een onbemande portiersloge en kwam in een gang terecht, die naar een recreatieruimte leidde. Deze gang volgend, trachtte hij op de deuren tevergeefs de naam van degene te ontdekken met wie hij de afspraak had.

In de recreatieruimte bevonden zich twee kinderen. Het jongste zat in een rolstoel en droeg blauw gips om de benen en een van de armen. Het andere kind, onnatuurlijk bleek, lag in bed televisie te kijken. Een neussonde verbond het met een boven het bed gehangen fles met beige vloeistof. Ieder kind was vergezeld door een begeleidster, die de zorg voor hun patiëntjes zo geconcentreerd uitvoerde, dat zij zijn binnenkomst niet opmerkten.

Getroffen door de intieme, welhaast sacrale sfeer die dit tafereel uitstraalde, durfde hij zich niet te bewegen.

Het kind in het bed keek uiteindelijk zijn richting uit, waarop de betreffende begeleidster hem vroeg wat hij kwam doen.

Haar grote, donkerblauwe ogen verhinderden hem behoorlijk te reageren.

Zij kwam overeind en liep naar hem toe.

Wat een prachtige vrouw, dacht Maarten. Haar ogen straalden niet alleen opvallende energie uit, zij leken zelfs het schaarse licht in de recreatieruimte versterkt terug te kaatsen. Het donkerblonde haar hing los over haar schouders, met een scheiding links naast het midden. De enigszins geprononceerde lippen leken hem uit te nodigen er een zoen op te drukken.

Enigszins stamelend stelde hij zich voor en verklaarde hij het doel van zijn komst.

‘Michonne.’

Zij hield een slanke hand in zijn richting, die hij iets te lang vasthield, waarna zij hem voorging.

‘Maarten Pragtman.’

Zij lachte kort, zonder omkijken.

Achter haar aan lopend, bekeek hij haar fraaie figuur, geaccentueerd door een strakke spijkerbroek en een nauwsluitend shirt. Het lange haar wiegde op haar schouders.

In haar sober ingerichte kantoor schonk zij koffie in, waarna zij tegenover elkaar gingen zitten.

‘Zo prachtige man, jij bent dus de nieuwe ster bij het stafkantoor?’

Een nauwelijks merkbare glimlach.

Maarten voelde zijn gezicht warm worden. Een lichte ergernis over haar grapje beving hem. Hoe vaak had hij al niet flauwe opmerkingen over zijn achternaam aan moeten horen?

‘Ik heb zojuist met mijn coördinator een discussie gehad over de werkwijze betreffende de begroting. Ik heb begrepen dat het de bedoeling is dat de budgetbeheerders hiervoor naar het stafkantoor moeten komen. En daar ben ik het niet mee eens.

Ik vind dat jullie alle tijd moeten krijgen voor het primaire proces’, sprak hij op formele toon.

‘Verzorging en begeleiding bedoel je. Zullen we gewone woorden gebruiken?’

Maarten knikte.

‘Dus nu kom ik hier langs, dat scheelt jullie enorm veel tijd.’

‘Uiteraard. Nou Maarten, van harte welkom bij de club. Vanwaar je keuze voor het leger?’

‘Veel keus had ik niet. Zoveel banen zijn er momenteel niet.’

‘Ben je gelovig?’

Behoedzaam keek hij voor zich uit. Indien hij de waarheid sprak, liep hij de kans dat hij uiteindelijk op het stafkantoor als atheïst door de mand viel, waardoor zijn kans op een vaste aanstelling verkeken zou zijn.

‘Het ligt er aan wat je met gelovig bedoelt.’

Michonne stiet een kakelende schaterlach uit, daarbij een onregelmatig gebit van gebleekte tanden tonend.

‘Wat een gelul’, vond zij.

Maarten schrok op. Een filmster zal zij nooit worden, dacht hij. Een traditionele schoonheid was zij volgens hem bij nader inzien nauwelijks. Zij leek hem echter het soort vrouw, dat door een combinatie van stralende ogen, bepaalde gelaatstrekken, een welgevormd lichaam en een soepele motoriek toch een bijzonder aantrekkelijke verschijning vormde.

‘Ja toch? Ik ben strenggelovig opgevoed. Toch geloof ik niet dat een boeddhist of een moslim die een goed mens probeert te zijn, door God in de hel gedonderd wordt.’

‘Dat is een heel moderne manier om met het christendom om te gaan. Nou ja, ik geef toe een ongelovige te zijn. Of nee, ik ben een agnost.’

Michonne lachte kort.

‘Dat is voor mij voldoende.’

Even later bestudeerden zij het overzicht waarop de begroting voor het komende kalenderjaar in cijfers stond weergegeven. Het kinderzorghuis zou geld tekortkomen. De personele lasten, tachtig procent van het beschikbare budget, waren te hoog. Dit hield in dat de formatie diende te worden ingekrompen. Maarten had haar een door hemzelf opgesteld rekenkundig overzicht toegeschoven.

‘Leg mij eens uit hoe ik dit moet doen, agnost. Ik ben locatiemanager, maar zoals je hebt gezien werk ik ook verzorgend. Anders komen de kinderen eenvoudigweg tekort! En nou kom je mij vertellen dat ik het met nog minder mensen moet doen? Heb jij enig idee hoe hard hier gewerkt wordt? Ik heb collega’s in mijn team van eind twintig die na een werkweek het hele weekend op de bank liggen omdat ze helemaal leeg gewerkt zijn! Iedereen werkt structureel minstens een half uur per dag over!’

Maarten zocht naar woorden.

‘Misschien dat er op het gebied van efficiëntie nog een en ander te halen valt.’

Woede verwrong haar normaliter zo fraaie gelaat.

‘Ga dat maar aan mijn team vertellen! Of nee, ik weet het nog beter gemaakt. Ga terug naar dat stafkantoorje en vertel de directie dat als ik het met deze begroting moet doen, dat ik dan bedden ga sluiten.’

Zij verfrommelde het rekenkundig overzicht, leek te overwegen hem in het gelaat te smijten, wierp het tenslotte in een prullenmand.

Opnieuw voelde Maarten zijn gezicht warm worden. Haar ogen leken te gloeien.

‘Ik zal het doorgeven.’

Hij schoof zijn papieren in elkaar en borg ze in zijn schoudertas op.

Zonder zijn hand uit te durven steken, groette hij haar en verliet vervolgens het kantoor.

Onderweg naar het hoofdkantoor zag hij al voor zich hoe zijn coördinator hem voor zou houden dat dit nu precies de reden was waarom budgethouders voor de begroting op het stafbureau werden uitgenodigd.

Hier had hij een leeuwin op eigen terrein getroffen, waarna hij kansloos was opgevreten.

Tevergeefs zocht hij naar een oplossing voor de formatieve problemen van het kinderverpleeghuis. Al snel werd zijn gepieker vervangen door fantasieën over Michonne: hoe hij uiteindelijk toch een oplossing vond, zodat zelfs een uitbreiding van het personeelsbestand mogelijk werd. Hoe hij haar persoonlijk dit heugelijke nieuws op haar kantoor voorrekende en zij spontaan achter haar bureau vandaan zou komen en op zijn schoot zou springen, zijn hoofd in haar handen zou nemen om hem langdurig te zoenen.

Hoe het mogelijk was dat een dergelijke vrouw tegen een matig salaris voor zieke kinderen zorgde in plaats van rijk en beroemd te wezen, begreep hij alleen, door te veronderstellen dat zij niet over enig acteertalent beschikte.

Op de website van het kinderverpleeghuis zag hij foto’s van alle medewerkers.

Onder Michonne’s foto stond een door haar zelf gegeven persoonsbeschrijving, waaruit hij niet kon afleiden of zij getrouwd was, dan wel middels een samenlevingsovereenkomst met iemand verbonden was.

Door het vele mutatiewerk kwam hij onvoldoende aan zijn begrotingswerkzaamheden toe.

De coördinator sprak hem hierover aan, zichzelf hierbij nadrukkelijk als leidinggevende manifesterend. ‘Wat wil je nou, dat ik structureel zestig uur per week ga werken?’ vroeg Maarten. ‘Jij bent trouwens mijn leidinggevende helemaal niet, dat is de directeur!’

‘Je vergist je.’

‘Vraag het hem zelf!’

‘Dit is niet de toon waarop we hier met elkaar omgaan.’

Maarten besloot op zoek te gaan naar een andere baan. Hij zou een tussentijds gesprek krijgen over zijn functioneren. Tot zijn verbazing leek men dit te zijn vergeten.

Met enige vindingrijkheid wist hij de begroting voor de organisatie althans op papier boven de nullijn te houden. Het ontbrak hem aan de moed om Michonne onder ogen te komen. Zijn naam verscheen niet meer op de lijst voor de samenkomst iedere maandagmorgen. Hij bezocht die bijeenkomsten niet meer. Niemand sprak hem erover aan.

Nadat hij drie maanden bij het leger in dienst was, lukte het Maarten om op sollicitatiegesprek bij een andere zorgorganisatie te komen. Stichting Adiuvares, dienstverlener voor cliënten met een verstandelijke beperking, zocht een budgetconsulent.

Het gebouw van stichting lag vlak bij een naar een snelweg leidende verkeerstunnel, aan de rand van Amsteldrecht.

Maarten parkeerde zijn auto, had hierna een zoektocht naar een in werking zijnde parkeerautomaat en kwam alsnog ruim op tijd op de locatie aan. Hij meldde zich aan de balie en zat even later op een plastic stoeltje er tegenover te wachten. Frequent veegde hij zijn rechter handpalm droog aan zijn broek.

Het gesprek vond plaats op de tweede etage. Hij werd door Harm, een joviale veertiger met slimme bruine oogjes, opgehaald. Het lukte hem een droge handdruk af te leveren. In de lift zwegen zij.

De tweede etage bestond grotendeels uit een open ruimte, alwaar achter bureaus medewerkers van de stichting aan het werk waren. Aan de kant waar het gebouw uitzicht gaf op een binnentuin, zag Maarten vier achter elkaar gelegen kantooruimtes. In het kantoor naast het afdelingskeukentje zat een forse vrouw met een grote kin, die opstond en Maarten de hand schudde. Zij heette Lena, zeg maar Leen. Leen de Bruin. Harm sloot de deur.

Sommige formele gesprekken kennen om niet te achterhalen redenen een vlot verloop, alsof alle participanten bij voorbaat hebben afgesproken elkaar niet in de weg te zitten. Het gesprek van Maarten viel in deze categorie. Hij kreeg onmiddellijk het gevoel dat men werkelijk in hem was geïnteresseerd. Desgevraagd liet hij zich overwegend lovend over zijn huidige werkgever uit, waarbij hij de bejegening van de cliënten op de voorgrond plaatste. Waarom hij dan wegwilde? Het lukte Maarten hen duidelijk te maken dat hij moeite had met de wat primitieve, achterhaalde bedrijfsvoering en de

militaristische structuur van de organisatie, die eigen initiatief zoveel mogelijk leek tegen te gaan.

Hij kreeg ruim de gelegenheid om door het aanhalen van praktijkvoorbeelden zijn bekwaamheid voor de functie waarop hij solliciteerde te illustreren.

Harm en Leen vroegen stevig door. Maarten aarzelde nooit, was ook weer niet al te vlot met antwoorden. Leen, die zich aanvankelijk afstandelijk had gedragen, kwam enigszins los. Zij maakte zelfs een grappige opmerking.

‘Is de stichting voornemens om binnen afzienbare tijd te reorganiseren of met een of meerdere stichtingen te fuseren?’ vroeg Maarten.

Harm lachte. ‘Nee hoor, anders zouden we geen vacature hebben geopend.’

Dat klonk logisch. Overal kon je worden belazerd. Dat nam niet weg dat het nemen van risico’s onvermijdelijk was.

Op weg naar huis achtte hij zich kansrijk voor deze baan.

Zou hij een en ander Pon opnieuw aan haar verstand proberen te brengen?

Het was pas tegen halfvier, maar de snelweg stond vol stilstaande auto’s. Motorrijders reden min of meer voorzichtig tussen de file door. De wind plakte gesteelde herfstbladeren tegen zijn voorruit.

Het kostte Maarten ruim een uur om de dertig kilometer tussen het hoofdkantoor van Adiuvares en zijn flat af te leggen. Niemand thuis. Verbaasd trok hij zijn telefoon uit zijn jasje. Om tijdens het sollicitatiegesprek niet te worden gestoord, had Maarten zijn toestel uitgeschakeld. Nu bleek hem dat zij hem een aantal berichten had gestuurd. Zij bleek vakantie naar Thailand te hebben genomen. Bye bye. See you soon. Een geel gezichtje dat een kusje gaf. Een rood, pulserend hart.

Die ben ik kwijt, dacht hij. Anders had ze het niet op deze manier gedaan.

Hij beantwoordde haar berichten niet.

Zonder het te controleren, wist hij dat zij al haar eigendommen meegenomen had. Het enige dat hem nog aan haar verblijf deed denken, waren de inmiddels opgedroogde en gerimpelde badhanddoeken, die als bevroren dweilen over de radiatoren heen hingen.

Hij had haar duidelijk geprobeerd te maken, dat hij niet solliciteerde omdat hij zijn baan bij het leger kwijt zou raken. Dat was, gezien zijn matige vooruitzichten, zo goed als een leugen geweest.

Zij heeft mij niet geloofd, dacht hij desondanks enigszins verbitterd. Zij ging ervan uit dat ik zou mislukken. Misschien is het wel beter zo. Het zou ons nooit zijn gelukt elkaars talen zo goed te leren spreken, dat wij een fatsoenlijk gesprek zouden kunnen voeren.

Het is mijn eigen schuld.

Wat nu? Nederlandse vrouwen waren hem te groot, te assertief, te kijvend. Hij was bang voor ze.

Een Oost-Europese als opvolgster? Vanwege de geringere afstand zou een dergelijk iemand in ieder geval niet zo frequent aan zijn hoofd zeuren om naar haar land van

herkomst te emigreren. Maarten zocht datingsites af. Op diverse forums, vaak van twijfelachtig allooi, las hij over ervaringen met dergelijke dames.

Nadat zij een Nederlandse man aan de haak geslagen hadden, schoren zij zich vaak niet meer in het gelaat, waarop een snor ontstond. Bovendien droegen zij nogal eens immense bossen haar in oksels en pubisstreek, waarbij de persoonlijke hygiëne soms fors te wensen overliet. Hij huiverde bij de gedachte aan allerlei kriebelig parasitair ongedierte, dat zich in die begroeiing schuil kon houden. Pon, die schoor zich tenminste in die regio's.

Bovendien las hij dat Oost-Europese dames, vaak van het platteland afkomstig, door het verslinden van grote hoeveelheden knollen en rauwe groentes, tot knetterende, snijbloem verwelkende flatulenties in staat waren.

Wat nu? Hij had gelezen dat Afrikaanse dames nogal eens op de toiletbril hurkten. Zuid-Europese bleken in de dagelijkse omgang te druk, stonken naar knoflook en eisten frequent orale seks, zodat je na afloop nog urenlang haartjes uit liep te spuwen. Zo was er overal wel wat.

Het liefst had ik een miniatuurvrouwje van onbestemde afkomst of een robot in de vorm van een vrouw, hooguit één meter twintig hoog, bij voorkeur met een eenlettergrepige vocabulaire en met een plat hoofd om mijn pilsje op te zetten, dacht Maarten.

Hij had begrepen weinig van het andere geslacht te begrijpen. Als kind had hij zijn moeder geadoreerd, terwijl zij hem welhaast had bedolven onder zorgzaamheid.

Hij was er in relationeel opzicht lui en gemakzuchtig door geworden. In zijn hart vereerde hij talrijke vrouwen. Enige attentie of dienbaarheid van zijn kant kwamen in zijn fantasieën nooit voor.

Hij besloot om voorlopig niets meer in de richting van wie dan ook te ondernemen, te proberen om Pon te vergeten en te blijven dromen van halfgodinnen zoals Michonne. Dagdromen was een stuk veiliger, romantischer en gevarieerder. In een echte droom kon een en ander, uiteraard net zoals in de realiteit mislopen, maar een droom loste op, liet hooguit korte tijd een sensatie van ongenoegen na.

Maarten overwoog een bordeel te bezoeken, wist er uiteindelijk de moed niet voor op te brengen.

Die avond bezocht hij een vlakbij gelegen eetcafé, alwaar hij zichzelf trakteerde op hamburger met friet. Tegenover het café was het Thaise eethuisje gevestigd, waar hij zo vaak met Pon gegeten had. De ramen waren deels ondoorzichtig door de damp.

Gedaantes van Thaise medewerksters bewogen er als schimmen.

Gezond verstand

Ook bij deze stichting werd hij voor een vervolggesprek uitgenodigd, ook hier verliep dit tweede gesprek gunstig voor hem en werd meteen verder gesproken over de arbeidsvoorwaarden. Harm gedroeg zich wederom joviaal, Lena bleek nog vriendelijker dan tijdens het eerste gesprek.

Hij zou verantwoordelijk worden voor de begroting en de interne en externe rapportage voor alle afdelingen van het hoofdkantoor.

Maarten werd vrijwel hetzelfde salaris aangeboden dat hij bij het leger verdiende. Hij accepteerde het onmiddellijk en wandelde met een door Harm en hemzelf ondertekende arbeidsovereenkomst het pand uit.

Enkele dagen daarna, vlak voordat het paardenhaar het zwaard van Christus niet langer houden kon, diende hij zijn ontslag bij het leger in. Drie maanden had hij voor deze organisatie gewerkt. Hij beschouwde het als een triomf dat hij het jaar lang niet vol zou maken. Lachend hoonde Maarten de praatjes van de cursusleider die door de zorgorganisatie was ingehuurd en die zijn publiek had voorgehouden dat je boven je veertigste nagenoeg kansloos was als werkloze werkzoekende. Hij deelde zijn vreugde met vrienden, kennissen en familie en ging zelfs zover om Pon erover een bericht te sturen.

Tot zijn verbazing reageerde zij, alsof zij met smart op een teken van leven van zijn kant had zitten wachten. Overvloedige, rijkelijk door symbooltjes vergezelde felicitaties en foto's van haarzelf en haar familieleden. See you soon.

Dat geloofde hij niet. Pon maakte makkelijk contact met iedereen. Die zat hele dagdelen te communiceren met honderden vrienden via sociale media en haar telefoon. Die zag iedereen soon.

Ondertussen moest hij zichzelf bekennen dat hij haar begon te missen.

Ik heb haar honds behandeld, dacht hij. Ik heb haar als huishoudster gebruikt. Nooit nam ik haar ergens mee naar toe. Niet naar de bioscoop, zelfs een bezoek aan een winkelcentrum is nooit bij me opgekomen.

Dat zou wel eens de reden geweest kunnen zijn, waarom ze mij verlaten heeft.

Maarten herinnerde zich niet dat hij haar ooit sierraden of andere geschenken had aangeboden. Haar geboortedatum was nooit tot hem doorgedrongen, terwijl zij op zijn verjaardag een horloge voor hem had gekocht.

Dat horloge deed het nog steeds.

Doordat hij geen vakantie opgenomen had, was hij tussen de twee banen in twee weken vrij. De stilte in de flat vloog hem al snel aan.

Maarten zag tegen de file op. Bovendien was hem duidelijk geworden dat hij geen parkeerplaats kon krijgen in de ondergrondse garage van het hoofdkantoor van Adiuvares. Indien hij in de buurt betaald parkeerde, zou hij vierentwintig euro per werkdag kwijt zijn.